

do rúk poslankyň a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Doručované e-mailom
poslancom a poslankyniam Národnej rady Slovenskej republiky
Klub SMER - sociálna demokracia
Klub HLAS - sociálna demokracia
Klub Slovenská národná strana
Klub Progresívne Slovensko
Klub Sloboda a Solidarita
Klub KDH
Klub SLOVENSKO, ZA ĽUDÍ, KÚ

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
3028/2024/KVOP

Bratislava
26.02.2024

Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Petra Polláka, Lukáša Buža, Anežky Škopovej a Viliama Tankóa na vydanie zákona o jednorazovom finančnom odškodnení osôb sterilizovaných v rozpore s právom a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (tlač 64)

Vážená pani poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky,
vážený pán poslanec Národnej rady Slovenskej republiky,

dovoľujem si Vás osloviť v súvislosti s *návrhom poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Petra Polláka, Lukáša Buža, Anežky Škopovej a Viliama Tankóa na vydanie zákona o jednorazovom finančnom odškodnení osôb sterilizovaných v rozpore s právom a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov* (ďalej len „návrh zákona“), doručeným Národnej rade Slovenskej republiky dňa 20. novembra 2023.

Návrh zákona má byť v zmysle schváleného programu pokračovania 9. schôdze Národnej rady Slovenskej republiky predmetom hlasovania **v 1. čítaní dňa 27. februára 2024¹** a túto okolnosť by som rád vyžil v dvoch ohľadoch.

¹ [Program 9. schôdze NR SR.](#)

I.

Moja prvá motivácia sa spája s potrebou reflexie predchádzajúceho obdobia, v ktorom **sa dlho neriešené dôsledky hrubého porušovania ľudských práv a základných slobôd**, ku ktorému dochádzalo v období rokov 1966 až 2004 pri vykonávaní sterilizácií, **dočkali prvých konkrétnych krokov smerujúcich k náprave až v roku 2021, teda s odstupom najmenej dvoch desaťročí.**

Uznesením č. 674 prijatým dňa 24. novembra 2021 **sa vláda Slovenskej republiky ospravedlnila za sterilizácie žien v rozpore s právom** a odsúdila vykonávanie sterilizácií ako prostriedku na reguláciu pôrodnosti sociálne slabších vrstiev, ktoré sa uskutočňovalo najmä u rómskych žien. Odsúdila tiež praktiky, kedy k sterilizácii dochádzalo v dôsledku manipulatívnych postupov, sterilizáciou dotknuté osoby neboli oboznámené s jej nezvratnými dôsledkami a kedy „Informovaný súhlas so zákrokom“ nebol vždy získavaný adekvátnym spôsobom s porozumením, ale naopak pod nátlakom, bez dostatočného časového priestoru na rozmyslenie a často aj pri začínajúcich pôrodných bolestiach.

Za prejav skutočného potvrdenia vážnosti zámeru ak už nie napraviť, tak aspoň zmierniť dôsledky praktík, ktoré sú z pohľadu dodržiavania štandardov ochrany ľudských práv neprijateľné a od ktorých bolo a je nutné sa dištancovať, **však možno považovať až prijatie účinného mechanizmu odškodnenia obetí týchto postupov.**

Predkladaný návrh zákona vnímam ako ambíciu zaplniť medzeru, ktorá nastala po tom, ako sa legislatívny zámer návrhu zákona zakotvujúceho takýto mechanizmus odškodnenia do právneho poriadku Slovenskej republiky² **nepodarilo počas 8. volebného obdobia** premietnuť aj do paragrafového znenia návrhu zákona a prerokovaný v pléne Národnej rady Slovenskej republiky nebol ani poslanecký návrh zákona³ smerujúci k obdobnej právnej úprave. Poznávam, že sledujúc záujem na zabezpečení vysokého štandardu ochrany základných práv a slobôd som sa do vyššie uvedeného legislatívneho procesu prostredníctvom medzirezortného pripomienkového **konania aktívne zapojil.**⁴

Keďže po oboznámení sa s predloženým znením poslaneckého návrhu zákona som dospel k poznaniu, že **mnohé z mojich v minulosti uplatnených pripomienok a podnetov možno relevantne vzťahnúť aj na predkladaný návrh zákona**, považujem, s prihliadnutím na nové zloženie zákonodarného zboru, za potrebné ich na tomto mieste **zopakovať a ďalej rozšíriť.**

Rád by som hneď na úvod zdôraznil **urgentnosť, s akou je potrebné k prijatiu mechanizmu odškodnenia za sterilizácie vykonané v rozpore s právom pristupovať.** Odškodnenie súvisí s okolnosťami datovanými do obdobia rokov 1966 až 2004, v kontexte čoho **sa účinnosť tvoreného mechanizmu odškodnenia plynutím času oslabuje.** Keďže v prípade návrhu zákona o jednorazovom finančnom odškodnení osôb sterilizovaných v rozpore s právom má ísť o **normu s obmedzenou časovou platnosťou**, ktorá by mala

² [Legislatívny zámer zákona o jednorazovom finančnom odškodnení žien sterilizovaných v rozpore s právom \(LP/2023/64\).](#)

³ 94. schôdza Národnej rady Slovenskej republiky, [tlač č. 1593.](#)

⁴ [Legislatívne pripomienky K/LP/2023/64.](#)

zabezpečiť nielen **účinný, ale tiež dôstojný a rovný prístup k odškodneniu** pre všetky osoby poškodené sterilizáciou vykonanou v rozpore s právom, je mimoriadne dôležité, aby už prvotne schválené znenie zákona bolo formulované s náležitou starostlivosťou nielen vo vzťahu k úprave hmotnoprávnych podmienok vzniku nároku na odškodnenie, ale nemenej tak podmienok procesných, prostredníctvom ktorých sa ustanovenia zákona týkajúce sa odškodnenia uvedú do života.

Poznamenávam, že nepovažujem za vhodné, aby v priebehu platnosti a účinnosti zákona dochádzalo k jeho dodatočným zmenám; i keď zmenu zákona nemožno v zásade vylúčiť, **časová a vecná ohraničenosť platnosti zákona kladie osobitné nároky na jeho kvalitu** tak, aby vo vzťahu k poškodeným pôsobil zákon predvídateľne.

K samotnému konceptu mechanizmu odškodnenia uvádzam, že **podporujem** návrh, aby iniciatíva pri odškodňovaní vychádzala priamo zo strany poškodených (nárok na odškodnenia sa uplatňuje písomnou žiadosťou). Nedá sa vylúčiť, že niektoré osoby, ktoré boli sterilizované v rozpore s právom, sa k tejto traumatizujúcej skúsenosti nebudú chcieť vracieť, prípadne o nej doposiaľ nepovedali ani príbuzným či ľuďom v ich bezprostrednom okolí a nie sú pripravené tak urobiť ani v súčasnosti.

Za kľúčovú, z hľadiska zabezpečenia účinnosti navrhovaného mechanizmu odškodnenia, však považujem otázku nastavenia dôkazných štandardov.

Skutočnosť, že predkladatelia návrhu zákona pristupujú k typovému určaniu dôkazov, ktorými možno vznik nároku na jednorazové finančné odškodnenie preukázať, **rozširujúcim spôsobom** (prihliadať sa má, okrem zdravotnej dokumentácie, aj na iné listiny a doklady preukazujúce rozhodujúce skutočnosti pre záver, že ide o oprávnenú osobu, medzi ktoré zahŕňa aj dôveryhodné svedectvo žiadateľa), považujem pre naplnenie účelu navrhovaného zákona za zásadnú a môžem ju len podporiť. Listinné dôkazy nemusia byť dostupné ani orgánom štátu (o to menej obetiam sterilizácií uskutočnených v rozpore s právom) vzhľadom na objektívne okolnosti - *vis maior*, **najmä však pre odstup v čase, v ktorom štát k odškodneniu pristupuje** (skartovanie zdravotnej dokumentácie, ale tiež napr. skartovanie záznamov o výplate finančného príspevku či o poskytnutí vecnej dávky).

K porušeniam práv v súvislosti so sterilizáciou **došlo veľmi dávno**, takže poskytnutie jednoznačných listinných dôkazov v podobe zdravotnej dokumentácie môže byť prakticky nemožné.⁵

Z uvedených dôvodov podporujem zámer predkladateľov návrhu zákona **rešpektovať pri dokazovaní aj vlastný popis obete a oceňujem, že skúsenostiam obete prikladajú významnú interpretačnú prioritu.**

Poukazujem zároveň na potrebu skutočného zachovania značnej miery flexibility aj pri posudzovaní vlastného popisu obete, ktorý veľmi závisí od schopnosti vyjadriť svoje pocity

⁵ Dokazujú to napokon aj prípady, s ktorými sa na verejného ochrancu práv obracajú neúspešní žiadatelia uchádzajúci sa o odškodnenie v rámci analogického mechanizmu odškodnenia v Českej republike. [Tlačová správa Kancelárie verejného ochrancu práv zo dňa 19. februára 2024.](#)

a od schopnosti preniesť do písomnej podoby popis okolností, ktoré sa odohrali pred mnohými rokmi. Mechanizmus odškodnenia by mal pamätať aj na situácie, kedy (písomné) vyjadrovacie schopnosti osoby žiadajúcej o odškodnenie sú limitované. **Odškodnenie obetí by nemalo viesť do celého procesu pocity novej krivdy.**

Skúsenosti z iných odškodňovacích mechanizmov prijatých napr. v súvislosti s odškodnením obetí nacistickej perzekúcie, ktoré taktiež **čelili dôkaznej núdzi**, svedčia o tom, že **aj v prípadoch hrubého porušovania ľudských práv možno k dokazovaniu pristupovať humánne** a tak, aby bola zachovaná požiadavka na preukázanie oprávnenosti vznášaného nároku bez toho, aby to vo vzťahu k obeti vytváralo **neprimeranú záťaž**. Cieľom by malo byť zachytenie čo najväčšieho počtu poškodených, a to aj za podstúpenia „rizika“, že sa medzi odškodnenými ojedinele vyskytne osoba, ktorej by pri prísnejšie nastavených dôkazných podmienkach nebol nárok priznaný.⁶ Ako možná legislatívna inšpirácia (z pohľadu nastavenia dôkazných štandardov) môže slúžiť napr. nemecký *zákon o náhrade škody spôsobenej počas vojny a v dôsledku rozpadu Nemeckej ríše*,⁷ prípadne tiež *Nemecký program odškodnenia za nútené práce*.⁸

Medzi parametre nevyhnutné pre zabezpečenie účinnosti tvoreného mechanizmu odškodnenia za sterilizácie vykonané v rozpore s právom radím aj zámer predkladateľov návrhu zákona **nepostupovať podľa všeobecného predpisu o správnom konaní ale naopak, zámer kreovať osobitný druh konania**, ktorý by reflektoval na špecifické náležitosti a okolnosti posudzovaných žiadostí.

Správny poriadok **zakotvuje vysoký dôkazný štandard** (zásada materiálnej pravdy), ašpirovanie na ktorý by mohlo mariť dosiahnutie sledovaného účelu zákona.

II.

Moja druhá motivácia pre zapojenie sa do prebiehajúceho legislatívneho procesu spočíva v potrebe vyjadrenia sa k niektorým aspektom predloženého návrhu zákona, schválenie ktorých v navrhovanom znení by mohlo, podľa môjho názoru, viesť do procesu jeho praktickej implementácie **zásadné i menej vážne problémy**.

Do okruhu zásadných pripomienok radím navrhované znenie ustanovenia § 6 ods. 9 zákona.

Vychádzajúc z postavenia verejného ochrancu práv, ako *nezávislého* inštitútu ochrany základných práv a slobôd, **považujem za neudržateľnú úvahu o zapojení zástupcu Kancelárie verejného ochrancu práv⁹ priamo do procesu rozhodovania o nároku**

⁶ [Švédsky mechanizmus odškodnenia - Prop. 1998/99:71 Ersättning av staten till steriliserade i vissa fall](#), str. 21.

⁷ Allgemeines Kriegsfolgenesetz zo dňa 05.11.1957, prípadne informácie dostupné na stránke - Claims Conference v Nemecku <http://www.claimscon.de/>.

⁸ Bližšie pozri napr. na [German Forced Labour Compensation Programme](#).

⁹ Podľa ustanovenia § 27 ods. 2 a ods. 3 zákona o verejnom ochrancovi práv je Kancelária verejného ochrancu práv právnickou osobou so sídlom v Bratislave, ktorá plní úlohy spojené s odborným, organizačným a technickým zabezpečením činnosti verejného ochrancu práv. Kancelária má právo požadovať od orgánov verejnej moci podklady a informácie, ktoré verejný ochranca práv potrebuje na plnenie svojich úloh.

na priznanie jednorazového finančného odškodnenia za sterilizácie vykonané v rozpore s právom.

Hoci len v postavení poradného orgánu s možnosťou predkladania expertízneho odporúčacieho stanoviska,¹⁰ multidisciplinárna komisia podľa ustanovenia § 6 ods. 9 návrhu zákona má jednoznačne postavenie orgánu **tvoriaceho súčasť exekutívy (výkonu verejnej moci)**. Prípadné zapojenie zástupcu Kancelárie verejného ochrancu práv do rozhodovacieho procesu o nároku na jednorazové finančné odškodnenie by mohlo mať za dôsledok moju **diskvalifikáciu z následného prieskumu veci** v zmysle Ústavy Slovenskej republiky a zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov. Keďže, vzhľadom na pravidlá legislatívneho procesu, som doposiaľ nemal možnosť poukázať na uvedenú súvislosť skôr (s návrhom zákona v predloženom znení som nebol vopred oboznámený), dovoľujem si dať Vám uvedené súvislosti do pozornosti, spolu s apelom na zmenu ustanovenia § 6 ods. 9 návrhu zákona tak, aby bol z jeho znenia zástupca Kancelárie verejného ochrancu práv **vypustený**.

Nad rámec uvedeného apelu poznamenávam, že zásadne väčšia pozornosť, než akú naznačuje predložený návrh zákona, by mala byť venovaná spôsobu kreovania, zloženiu a činnosti multidisciplinárnej komisie.

Mám pochybnosti o tom, či predložený návrh poskytuje dostatočné záruky vo vzťahu ku **kritériám výberu zástupcov jednotlivých rezortov, k ich expertíze a scitlivieniu pre posudzovanie** žiadostí o odškodnenie za sterilizácie vykonané v rozpore s právom. Považujem za viac než vhodné, aby boli na úrovni predpisu so silou zákona jasne stanovené aspoň **minimálne požiadavky, ktoré budú kladené na kvalifikáciu a expertízu** členov a členiek multidisciplinárnej komisie a táto otázka nebola ponechaná na úvahe rezortu, v ktorého gescii bude multidisciplinárna komisia pôsobiť.

Môj druhý postreh zásadného charakteru súvisí s návrhom ustanovenia § 7 ods. 1, v zmysle ktorého sa oslobodzuje konanie podľa navrhovaného zákona od správnych poplatkov bez toho, aby sa táto úprava primerane premietla do záverečných ustanovení návrhu zákona (napr. v podobe čl. III, ktorým sa mení zákon č. 45/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov).

V zásade tak **ide o nepriamu novelizáciu** formou zmien iného právneho predpisu ustanoveniami navrhovaného právneho predpisu bez uvedenia úplnej citácie jeho názvu v samostatnom článku, **ktorá je podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 400/2005 Z. z.** o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **nepripustná**.

¹⁰ [Dôvodová správa k návrhu zákona](#), str. 5.

III.

Hoci nie za zásadné, predsa len z hľadiska čistoty legislatívneho procesu a z hľadiska implementácie navrhovaného právneho predpisu považujem za dôležité oboznámiť Vás aj s mojimi nasledujúcimi postrehmi.

- (i) V ustanovení § 4 ods. 2 návrhu zákona figuruje ako gestorský rezort Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky. Predkladatelia návrhu zákona zdôvodňujú navrhovanú úpravu tým, že „*odškodnenie za zásah do základných práv a slobôd by mal zabezpečiť ten ústredný orgán štátnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy, v ktorej došlo k zásahu*“.

I keď uvedená východisková úvaha nevzbudzuje pochybnosti v kontexte zistenia individuálneho porušenia základného práva či slobody, v prípade zistenia **systemového porušenia základných práv a slobôd, na ktorom sa navyše z hľadiska kritéria pôsobnosti podieľalo viacero rezortov súčasne** (rezort práce, sociálnych vecí a rodiny nie menej ako rezort zdravotníctva) **je dôvodné smerovať odškodňovací mechanizmus do pôsobnosti rezortu, ktorý naopak nie je zásahom do ľudských práv a slobôd priamo zaťažený.**

Vzhľadom na jednoznačne ľudskoprávne, nie medicínsky odôvodnený základ nároku na odškodnenie, považujem za vhodnejšie smerovať poverenie na administráciu nároku jednorazového finančného odškodnenia za sterilizácie vykonané v rozpore s právom na **rezort spravodlivosti**, ktorý navyše disponuje expertízou z iných odškodňovacích mechanizmov, ktoré uvedený rezort administruje. Poznnamenávam, že v minulosti som túto pripomienku formuloval ako zásadnú.

- (ii) Podľa ustanovenia § 6 ods. 3 návrhu zákona „*včas uplatnený nárok, pokiaľ o ňom nebolo rozhodnuté alebo pokiaľ odškodnenie nebolo vyplatené, prechádza v prípade smrti oprávnenej osoby na dedičov*.“ Zároveň podľa ustanovenia § 6 ods. 8 návrhu zákona môže preskúmanie zamietavého rozhodnutia o žiadosti iniciovať len žiadateľ, príp. minister z vlastného podnetu.

Domnievam sa, že v záujme jednoznačnosti je v súvislosti s prechodom včas uplatneného nároku na odškodnenie na **dedičov**, vhodné zachovať aj **prístup k opravným prostriedkom** (právo na súdnu a inú právnu ochranu). Túto skutočnosť by malo ustanovenie § 6 ods. 8 návrhu zákona primerane zohľadniť.

- (iii) Domnievam sa, že už v tomto štádiu prípravy zákona by mala byť venovaná primeraná pozornosť aj **alokácii zdrojov štátneho rozpočtu** v záujme zabezpečenia účinnosti navrhovaného mechanizmu odškodnenia, ktorá veľmi úzko súvisí so samotnou **administráciou žiadostí**. Skúsenosti z Českej republiky v rámci obdobného mechanizmu odškodnenia obetí sterilizácií vykonaných v rozpore s právom sú varovaním v tom, ako môže nedostatočne robustné zázemie administrácie jednotlivých žiadostí pôsobiť proti zámeru zákonodarcu a mariť vážnosť

úmyslu poskytnúť obetiam sterilizácií vykonaných v rozpore s právom účinný prístup k spravodlivosti a k odškodneniu.¹¹

S prihliadnutím na termín uplatnenia nároku na jednorazové finančné odškodnenie najneskôr do 31. decembra 2026 nemožno opomínať ani potrebu alokácie finančných zdrojov na administráciu žiadostí doručených v hraničnom termíne, teda minimálne **vrátane kalkulácie rozpočtových prostriedkov aj pre rok 2027** (predložený návrh takto koncipovaný nie je).

- (iv) Berúc s plnou vážnosťou okolnosti, za ktorých v minulosti mohlo dôjsť k udeľovaniu súhlasu so sterilizáciou maloletých ich zákonnými zástupcami (a súdne konania pred Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu sú dôkazom toho, že k takým prípadom aj skutočne došlo),¹² pripájam pre prípad budúcej novelizácie zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov *de lege ferenda* návrh na úpravu právnej normy v ustanovení § 40 (sterilizácia) zákona v tom zmysle, **aby zákonný zástupca dieťaťa nesmel udeliť súhlas so sterilizáciou namiesto dieťaťa**. Za zváženie stojí aj súvisiaca zmena zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov v časti rodičovských práv a rozsahu zastupovania dieťaťa. Ako legislatívny vzor tu môže slúžiť nemecký Bürgerliches Gesetzbuch (BGB).¹³

Vážená pani poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky,
vážený pán poslanec Národnej rady Slovenskej republiky,

verím, že v pripojenom vysvetlení a postrehoch **nájdete oporu pre osvojenie si mnou navrhovaných zmien návrhu zákona a zvážite ich premietnutie v rámci prebiehajúceho legislatívneho procesu.**

S úctou

JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M. (Tübingen)
verejný ochranca práv

¹¹ Otvorený dopis – [Vyhodnocení efektivity zákona o odškodnění za protiprávní sterilizace půl roku po nabytí jeho účinnosti \(15. august 2022\)](#), zverejnený na webovom sídle Ligy ľudských práv.

¹² [Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci N. B. proti Slovenskej republike č. 29518/10 z 12. júna 2012.](#)

¹³ Bürgerliches Gesetzbuch (BGB): § 1631c Verbot der Sterilisation. Die Eltern können nicht in eine Sterilisation des Kindes einwilligen. Auch das Kind selbst kann nicht in die Sterilisation einwilligen. § 1809 findet keine Anwendung; Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) § 1830 Sterilisation (1) Die Einwilligung eines Sterilisationsbetreuers in eine Sterilisation des Betreuten, in die dieser nicht selbst einwilligen kann, ist nur zulässig, wenn 1. die Sterilisation dem natürlichen Willen des Betreuten entspricht, 2. der Betreute auf Dauer einwilligungsunfähig bleiben wird, 3. anzunehmen ist, dass es ohne die Sterilisation zu einer Schwangerschaft kommen würde, 4. infolge dieser Schwangerschaft eine Gefahr für das Leben oder die Gefahr einer schwerwiegenden Beeinträchtigung des körperlichen oder seelischen Gesundheitszustands der Schwangeren zu erwarten wäre, die nicht auf zumutbare Weise abgewendet werden könnte, und 5. die Schwangerschaft nicht durch andere zumutbare Mittel verhindert werden kann. (2) Die Einwilligung bedarf der Genehmigung des Betreuungsgerichts. Die Sterilisation darf erst zwei Wochen nach Wirksamkeit der Genehmigung durchgeführt werden. Bei der Sterilisation ist stets der Methode der Vorzug zu geben, die eine Refertilisierung zulässt.

Na vedomie:

Vážená pani
JUDr. Zuzana Dolinková
ministerka
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Limbová 2
837 52 Bratislava

Vážený pán
Ing. Michal Štofko, PhD.
štátny tajomník
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Limbová 2
837 52 Bratislava

Vážený pán
MUDr. Ladislav Slobodník, MBA
štátny tajomník
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Limbová 2
837 52 Bratislava

Vážený pán
JUDr. Boris Susko, PhD.
minister
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Račianska 71
813 11 Bratislava

Vážený pán
doc. JUDr. Milan Hodás, PhD.
štátny tajomník
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Račianska 71
813 11 Bratislava

Vážený pán
Mgr. Pavol Gašpar
štátny tajomník
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Račianska 71
813 11 Bratislava

Vážený pán
Mgr. et Mgr. Miroslav Čellár, PhD.
predseda
Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Vážený pán
MUDr. Vladimír Baláž, PhD.
predseda
Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre zdravotníctvo
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Vážená pani
JUDr. Lucia Plaváková, PhD.
predsedníčka
Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre ľudské práva a národnostné menšiny
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1